Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief
Afdoening motie

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	8 april 2025
Portefeuille(s)	Kunst en Cultuur
Portefeuillehouder(s):	Touria Meliani
Behandeld door	Directie Economische Zaken en Cultuur (bestuurszaken.ezc@amsterdam.nl)
Onderwerp	Nulmeting culturele voorzieningen

Geachte leden van de gemeenteraad,

Amsterdam heeft al eeuwenlang een bijzonder aanbod van kunst en cultuur dat veel mensen aanspreekt en aantrekt. Zij zoeken naar experiment, verbinding, zelfontplooiing en inspiratie. In deze zoektocht komen diverse culturen en verhalen samen, wat leidt tot de stad die Amsterdam vandaag de dag is: een stad van vele verhalen.

Dit aanbod staat onder druk: Amsterdam blijft groeien en betaalbare ruimte voor kunst en cultuur is schaars. Makers, collectieven, bestaande culturele instellingen en nieuwe initiatieven zoeken naar plekken voor productie of presentatie. Nachtclubs verdwijnen of verplaatsen zich naar de rand van de stad of daarbuiten. Het wordt steeds moeilijker voor broedplaatsen om een vaste locatie te vinden.

Daarnaast is cultuur ongelijk verdeeld over de stad. In Nieuw-West, Noord en Zuidoost is het aanbod van kunst en cultuur beperkter dan in andere delen van de stad. Deze gebieden hebben een inhaalslag nodig om tot een voorzieningenniveau te komen die hoort bij een complete stad. Compleet betekent dat er naast woningen ook in alle delen de stad ruimte is om kunst en cultuur te maken en te ervaren. Het huidige onderzoek – de nulmeting culturele voorzieningen – biedt inzicht en ondersteuning om deze uitdagingen aan te pakken. Met deze brief informeer ik u over de resultaten van dit onderzoek en de manieren waarop ze toegepast kunnen worden.

Motie 593

In de raadsvergadering van 8 november 2023 heeft uw raad bij de discussie over de Begroting 2024 motie 593 van raadslid Koyuncu van DENK aangenomen. Daarin wordt het college gevraagd om:

1. Een onderzoek uit te voeren naar het huidige cultuuraanbod in Amsterdam, met speciale aandacht voor de wijken waar relatief veel Amsterdammers wonen die minder toegang hebben tot het bestaande cultuuraanbod;
2. De mogelijkheden onderzoeken om het cultuuraanbod in deze wijken te verrijken en af te stemmen op de diverse gemeenschappen daar;
3. De resultaten van het onderzoek te presenteren aan de raad.

Het college geeft uitvoering aan de motie door de resultaten van de nulmeting culturele voorzieningen te presenteren en toe te lichten hoe deze worden gebruikt om het cultuuraanbod te verrijken waar dit het hardste nodig is.

De motie vraagt om onderzoek naar het huidige cultuuraanbod in Amsterdam, met name in de wijken waar dit aanbod minder toegankelijk is voor bewoners. Het college onderzoekt periodiek de tevredenheid van bewoners met het lokale cultuuraanbod en de toegankelijkheid hiervan door middel van de *Staat van de Stad* (2022) en de *Woonmonitor* (2023). Uit deze tweejaarlijkse onderzoeken blijkt dat inwoners van Noord, Nieuw-West en Zuidoost gemiddeld minder tevreden zijn over het cultuuraanbod in hun wijk. Daarnaast ligt cultuurparticipatie lager in deze stadsdelen dan het gemiddelde van de stad.

De bovenstaande onderzoeken signaleren de urgentie van ongelijk investeren voor gelijke kansen in het cultuuraanbod in de inhaalslag-stadsdelen. Het college onderschrijft de stelling van uw raad dat kunst en cultuur een belangrijke sociale functie heeft, namelijk als plek voor expressie, ontmoeting en erkenning van alle Amsterdammers. Het college onderschrijft daarbij ook het belang van cultuurvoorzieningen die aansluiten bij de behoeften van de diverse gemeenschappen die Amsterdam rijk is. Om deze waarde van kunst & cultuur te verzilveren, is het van groot belang dat alle Amsterdammers culturele voorzieningen binnen handbereik hebben.

Op 21 december 2023 heeft de raad het *Strategisch Huisvestingsplan Kunst en Cultuur 2023-2027* (SHP) vastgesteld. Hiermee geven we uitvoering aan de ambitie voor een gelijkere spreiding van culturele voorzieningen over de stad. De nulmeting culturele voorzieningen is een instrument uit het SHP dat essentiële informatie levert om deze ambitie te verwezenlijken.

Nulmeting culturele voorzieningen

Deze nulmeting heeft een database opgeleverd die inzicht biedt in het huidige aanbod qua oppervlakte aan culturele voorzieningen, vrije culturele ruimte, broedplaatsen en nachtcultuur. De ontwikkeling van deze database maakt het mogelijk om de huidige spreiding van culturele voorzieningen over Amsterdam te analyseren.

De database is gekoppeld aan een interactieve kaart[1] die aantoont waar huidige culturele voorzieningen zich bevinden en hoe verschillende culturele functies over de stad verspreid zijn. De kaart maakt inzichtelijk waar de concentraties en luwten in het cultuuraanbod zich precies bevinden, waarmee aandachtsgebieden geïdentificeerd kunnen worden.

Het onderzoek houdt ook rekening met verschillen tussen stadsdelen en stadsgebied. Elk stadsdeel heeft een verschillend inwonersaantal en uniek voorzieningenaanbod en -behoefte. We hebben we een interactief dashboard ontwikkeld dat inzicht geeft in verschillen in de omvang en samenstelling van de culturele infrastructuur tussen gebieden.

Uit dit dashboard blijkt dat er in totaal 1.125.314 m2 aan cultuurvoorzieningen is in Amsterdam. Dit betekent dat de Amsterdammer gemiddeld 1.21 m2 cultuurvoorziening tot

[1] De kaart is te vinden op https://maps.amsterdam.nl/kunstencultuur/

hun beschikking heeft. Als we dit uitsplitsen in functie is er bijvoorbeeld gemiddeld 0.30 m2 per inwoner aan broedplaatsen, 0.1 m2 aan nachtcultuur en 0,07 m2 aan cultuureducatie voor de gemiddelde inwoner.

Deze stedelijke gemiddeldes vergelijken we met de gemiddeldes van de verschillende gebieden. Daaruit volgen inzichten zoals de volgende: In Nieuw-West heeft een inwoner slechts 0.61 m2 ter beschikking, terwijl dit in Noord 0.96 m2 is. Als we dieper in het voorzieningenaanbod van de inhaalslag-stadsdelen duiken, zien we dat Nieuw-West relatief veel broedplaatsen heeft (0,32 m2 per inwoner) maar weinig plekken om werk te presenteren aan publiek. Zuidoost heeft twee hele grote podia voor muziek (Ziggo Dome en AFAS Live) die een groot deel van de totale oppervlakte beslaan, maar weinig broedplaatsen en kleinere presentatievoorzieningen. Noord heeft een uitgebreid aanbod aan kleine tot middelgrote presentatievoorzieningen voor muziek, film en nachtcultuur, maar weer minder voorzieningen voor het ervaren van theater en erfgoed.

Dit is slechts een greep uit de datagedreven inzichten die de nulmeting biedt over spreiding. Met het dashboard is het ook mogelijk om elk ander stadsdeel of stadsgebied uit te lichten in een aparte analyse. Dit geldt ook voor elke functie (bijvoorbeeld ‘nachtcultuur’), of discipline (bijvoorbeeld ‘theater’) uit te lichten in een aparte analyse. Verdere verdieping over de totstandkoming van de resultaten is te vinden in het onderzoeksrapport.

Omdat het onderzoek ons van essentiële informatie voorziet over het culturele voorzieningenniveau in alle delen van de stad, wordt het doorontwikkeld naar een jaarlijkse monitor. Hiervoor trekken we samen op met de stadsdelen en stadsgebied, de sector en de Amsterdammers om te zorgen dat de database actueel blijft.

Afstemmen met gevestigde gemeenschappen

De motie vraagt om mogelijkheden te onderzoeken om het cultuuraanbod in wijken waar bewoners minder toegang hebben tot het cultuuraanbod te verrijken en af te stemmen op de diverse gemeenschappen daar. Het college investeert onder de noemer van de inhaalslag en groeiende stad in nieuwe cultuurgebouwen. Dit is niet alleen een investering in stenen, maar ook een investering in en erkenning van gevestigde gemeenschappen. De nulmeting is een instrument waarmee we scherper richting kunnen geven aan onze inzet en investeringen in kunst en cultuur, culturele vrije ruimte, broedplaatsen en nachtcultuur te bepalen. Dit doen we aan de hand van het strategisch kader uit het SHP.

Buurtverankering borgen we bij de ontwikkeling van nieuwe culturele voorzieningen. Enkele voorbeelden van succesvolle buurtverankering in gebiedsontwikkelingen zijn de nieuwe Rietwijker in Banne Noord, het Verhalenhuis in Osdorpplein en de doorontwikkeling van de Kazerne in Reigersbos.

Voor de nieuwe Rietwijker in Banne Noord is voordat de bouw van start gaat al samen met lokale stakeholders een organisatiemodel ontworpen. In de beoogde organisatiestructuur is een programmateam opgenomen bestaande uit vertegenwoordigers van bewonersgroepen, lokale culturele makers, maatschappelijke organisaties en Productiehuis Noord. Het programmateam heeft een adviserende en organiserende rol in de ontwikkeling en evaluatie

van het programma. Daarnaast leggen ze verantwoording af aan de buurt en hanteren ze doelstellingen voor het betrekken van lokale talenten.

Voor de samenstelling van partijen voor het toekomstige Verhalenhuis op het Osdorpplein zijn stadsdeelgesprekken gevoerd om buurtbehoeften op te halen. Op basis van deze informatie is ingezet op een gecombineerde publieksgerichte voorziening met Oxville Cinema (filmhuis), OBA Osdorp (bibliotheek), El Hizjra (literatuur) en FunX (media).

In Reigersbos ontwikkelen we samen met buurtbewoners en initiatiefnemers de toekomstige voorzieningen in de buurt. Uit het traject is gekomen dat er drie gebouwen worden ontwikkeld, waarbij één opvolger van de tijdelijke broedplaats Kazerne met een eigen identiteit. De initiatiefnemers van broedplaats Kazerne en lokale kunst- en cultuurpartners hebben hier een centrale rol en werken samen met de gemeente hun plan verder uit. Er komt een combinatie van atelierplekken, wijkcultuur en (jongeren)ontmoeting, muziekstudio's, theaterzaal en ruimte voor exposities, sport en horeca.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Hiermee beschouw ik motie met nummer 593 (Diverser maken van het cultuuraanbod in Amsterdam) van het lid Koyuncu als afgedaan.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Touria Meliani
Wethouder Kunst en Cultuur

Bijlagen
1. Rapportage nulmeting